

Pomen mednarodnih izmenjav pri celostni vzgoji dijakov

Erasmus+ projekt Art Nouveau – Art Renouveau 2014–2017

■ **Bernarda Podlipnik**, mag. literarnih ved, je profesorica slovenščine in umetnostne zgodovine na Škofjski klasični gimnaziji ter vodja razstavnih dejavnosti v *Zavodu sv. Stanislava (Galerija Staneia Kregarja)*.

Ugotavljamo, da so pri mednarodnem sodelovanju izpostavljeni številni izzivi za vzgojno-izobraževalne procese: spoznati sebe in svoje življenje kot nekaj dragocenega in vrednega, medpredmetno povezovanje, izkustveno učenje, razvoj različnih vrst inteligentnosti, etično vrednotenje, ustvarjalnost, inovativnost ter socialne veščine, mreženje in komunikacija.

Poslanstvo Zavoda sv. Stanislava je: »Iz vere, upanja in ljubezni v dialogu s svetom ustvarjati pogoje za celovito osebnostno rast posameznika v skupnosti, da bi živel v polnosti in sooblikoval boljši svet.« Izhajamo iz načela, da je v središču naše vzgoje otrok kot celostna osebnost v svoji telesni, čustveni, intelektualni, družbeni, moralni in duhovni razsežnosti, zato se trudimo, da pouk in ostale dejavnosti spodbujajo rast osebne identitete posameznega učenca. Pri tem imajo glede na naše več kot dvajsetletne izkušnje pomembno vlogo tudi mednarodne izmenjave, saj se v njihovem procesu intenzivno prepletajo tako usvajanje znanja kot tudi utrjevanje veščin in vrednot.

Na Škofjski klasični gimnaziji smo v letošnjem avgustu zaključili triletni Erasmus+ projekt Art Nouveau – Art Renouveau, v katerem so naši dijaki ne samo spoznavali obdobje secesije pri nas in v različnih evropskih deželah ter odkrivali kulturnozgodovinske

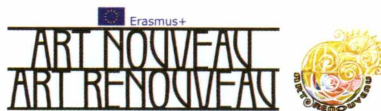
povezave, temveč so tudi umetniško ustvarjali, prijateljevali s sovrstniki iz tujine, bogatili znanje tujih jezikov, krepili številne socialne veščine in komunikacijske spretnosti. Prijavitelj projekta je bila šola Wellington iz mesteca Ayr na Škotskem, poleg nje in naše gimnazije pa so sodelovale še štiri partnerske šole: Mallinckrodt-Gymnasium iz Dortmund (Nemčija), Institut Saint-Dominique iz Mortefontaine (Francija), Colegiul National Constantin Cantacuzino iz Targovista (Romunija) in Sredno obshoobrazovatelno učilishite Emilyan Stanev iz Velikega Tarnova (Bolgarija).

V projektu smo z dijaki raziskovali umetnostno obdobje v letih 1890–1910, t. i. secesijo, ki je zaznamovala tako arhitekturo, slikarstvo, kiparstvo kot uporabno umetnost, notranjo opremo, nakit, knjižno oblikovanje itd., poleg tega pa je predstavljala odziv na tradicionalno in uveljavljeno umetnost 19. stoletja. Dijaki so ob

Erasmus+

raziskovanju in spoznavanju umetnosti svojega domačega okolja v času secesije in primerjavah z značilnostmi tega obdobja v drugih deželah – ob celotedenskih izmenjavah na vsaki partnerski šoli – tudi sami ustvarjali na različnih umetnostnih področjih z uporabo sodobnih materialov in medijev. Naše medsebojno druženje na izmenjavah se je prepletalo s spoznavanjem šolskih sistemov, kulturnega in verskega okolja, tradicije določene dežele, predvsem pa z odkrivanjem obdobja Art Nouveau, deželnimi specifikami in skupnimi slogovnimi značilnostmi, z ustvarjalnimi delavnici (npr. oblikovanje stekla, nakita, grafične tehnike, modeliranje, foto- in videodelavnice idr.), ogledi kulturnih spomenikov na ekskurzijah in še s kakšno posebno dejavnostjo, ki jo je pripravila posamezna gostiteljska šola – med temi je bil zagotovo nekaj posebnega »flash mob« ob Beethovnovi Odi radosti na pariškem trgu Trocadero pri Eifflovem stolpu. Odzivi, dnevniški zapisi in izdelki dijakov so nam vseskozi potrjevali, da se mladi veselijo izmenjav, novih prijateljev, izkušenj in

Logotip izmenjave v Ljubljani, avtorica Lučka Žagar, 4. č. (foto: arhiv Bernarde Podlipnik)

spoznavanja kulturnih raznolikosti in podobnosti dežel, ki smo jih odkrivali.

Dijakinja Maruša je po izmenjavi na Škotskem zapisala: »Škotsko smo doživeli v vsej njeni polnosti, saj smo jo začutili tudi skozi oči naših vrstnikov, ki tam prebivajo. Ne nazadnje smo spoznali tudi rutino in življenjski utrip naših vrstnikov. Na Škotsko smo sicer prišli že s predznanjem o obdobju Art Nouveau, a smo tam izvedeli še mnogo več o arhitekturi, ustvarjalcih tistega obdobja in značilnostih. Še bolj pomembno pa je, da smo si vse skupaj ogledali in se v ustvarjanju preizkusili tudi sami. Morda je kdo med raznolikimi delavnicami odkril kakšen nov talent ali dobil kopico idej, kaj lahko naredi še doma. Ostajajo pa več kot spomini in nova spoznanja. Ostajajo tudi prijateljstva. Med tednom smo si nabrali mnogo poznanstev iz različnih delov Evrope, saj smo spoznali naše vrstnike iz kar petih držav in se še bolj spoznali s svojimi sošolci.«

Za našo gimnazijo pa je bila zagotovo najbolj zanimiva in kreativna izkušnja organizacija izmenjave na naši šoli, ki je potekala konec januarja 2016, ko smo teden dni gostili 65 dijakov in profesorjev s petih partnerskih šol. Poleg izčrpnega odkrivanja secesijske Ljubljane ob pomoči maturantov umetnostne zgodovine so na ekskurziji na Kras in Primorsko spoznali tudi delček jamskih bogastev in nekaj kulturnih ter naravnih znamenitosti ob obali. Za njih so bile organizirane različne delavnice, v katerih so lahko prišli do izraza njihovi umetniški talenti, saj so se delavnice vrtele predvsem

*»Svet je tak, kot je bil,
in vendar je čisto drugačen.
Na tej strani hriba sem jaz –
na oni je človek, ki mi je drag.
Hrbtne strani življenja ni.
Kamor se ozrem,
gledam svetu v obraz.«*

Neža Maurer

okrog arhitekture, slikanja, grafičnega oblikovanja, oblikovanja vsakdanjih predmetov in nakita, nekaj posebnega pa je bila delavnica t. i. žive umetnosti, pri kateri so v laboratoriju slikali z bakterijami – z rastjo bakterij, ki so jih nanесли, se je razvijala tudi

končna slika; dijaki so spoznali, da človek nikoli ne more imeti popolnega nadzora nad obliko končnega izdelka – kar mu doda prijeten element presenečenja in ostaja vir človeškega čudenja.

Po zaključni prireditvi in razstavi izdelkov, ki so jih oblikovali v delavnicah, pa je sledil še zabavni večer, vrhunec katerega so bili nacionalni plesi vseh šestih držav: dijaki posameznih držav so tako poskušali naučiti ostale, kako se zapleše njihov tradicionalni ples, in po začetni zadržanosti je bila nad polko kmalu navdušena celotna dvorana. Dijakinja Manca je o svoji izkušnji dejala: »Izmenjave so odlična priložnost za odkrivanje različnih kultur in srečevanje čudovitih ljudi. Vse to in še veliko več smo lahko neposredno doživeli v tednu, ko smo gostili sovrstnike s prijateljskih šol. Vesela sem bila kreativnega vzdušja in pozitivne energije že v pripravah na izmenjavo, predvsem pa sem hvaležna za čudovit projekt, ki smo ga sooblikovali v tednu dni v Ljubljani.«

Posebej dragocena izkušnja pri organizaciji izmenjave je bila neverjetna ustvarjalna zagnanost, ki je združila tako profesorje kot dijake in tudi nekdanje maturante naše gimnazije, saj so se številni prijazno odzvali in ponudili svojo pomoč pri organizaciji in izvedbi različnih delavnic. Dijaki so poskrbeli za celostno grafično podobo, pripravili fotografsko razstavo, glasbene nastope, literarne delavnice in recital, slikovito predstavili Slovenijo in šolo, bili so vodiči na ekskurzijah idr., predvsem pa prijazni gostitelji na svojih domovih in v dijaškem domu. Tako gostujoči dijaki kot profesorji so bili navdušeni nad našim zavodom in utripom življenja v njem, nad dijaško ustvarjalnostjo in odprtostjo, urejenostjo šole, organiziranostjo, predvsem pa nad gostoljubnostjo vseh – dejansko je bilo ves teden čutiti zelo prijetno razpoloženje, pripravljenost za delo, kreativno sodelovanje in medsebojno druženje. Zavedamo se, da imamo v zavodu res odlične prostorske in tehnične možnosti ter pogoje za tovrstne dejavnosti, a brez zaupanja in podpore vodstva zavoda ter brez tako strokovne kot osebne zavzetosti, pomoči in dobrohotne naklonjenosti

Zaključna razstava na izmenjavi v Ljubljani (foto: arhiv Bernarde Podlipnik)

zaposlenih in seveda brez mladostnega navdušenja, iskrivosti, neverjetnih idej ter pripravljenosti za delo naših dijakov ne bi mogli izpeljati takega projekta – ob tovrstnih dogodkih lahko resnično doživiš, kako dragocen je prispevek vsakega posameznika.

Zaradi vseh pozitivnih izkušenj in odličnih rezultatov pa z našimi prijateljskimi šolami že načrtujemo nov projekt, tokrat na temo astrofizike, h kateremu smo povabili še dve šoli, in sicer s Portugalske in Makedonije. Zavedamo se, da niso najbolj pomembni 'otipljivi' rezultati, ki se kažejo v dijaških izdelkih iz ustvarjalnih delavnic, spletnih predstavitev projekta, razstavah, poročilih, blogih, brošurah in mestnih vodnikih v različnih jezikih, ki smo jih ustvarili, ampak da v resnici šteje in ostaja predvsem tisto, kar je vsakega izmed nas osebno nagovorilo in odprlo proti drugemu. Tovrstne dejavnosti so dragocene, če pomagajo dijakom, da preko njih odkrivajo in lažje razumejo sebe, sočloveka, svet okoli sebe – in tudi Sveto, ki ga morda samo slutijo in šele zadržano odkrivajo njegove dotike; da se zavedo ali vsaj zaslutijo, kar je v verze ujel nekdanji zavorar, pesnik Jože Udovič: »Več kot slutiš, nosiš v sebi, v tvoji krvi je raztopljen zrnno neke čiste zvezde.«